

Huso huso (Linnaeus, 1758)

Denumire populara: morun

Distributie

Specia este raspandita in Marea Neagra, Marea Azov, Marea Caspica, Marea Adriatica. In tot arealul de distributie se cunosc numai forme migratoare, diadrome. In prezent, morunul urca pe Dunare pana la Portile de Fier (Km 863). In trecut, migra pe Dunare pentru reproducere pana la Komarno (DKm 1.768 – 1.810). De asemenea intra in Tisa si afluenti (Cris si Mures).

Descriere

D 62-73; A 28-41; SD 11-14; SL 41-52; SV 9-12; sp. br. 24.

Morunul atinge o lungime de 6 m si o greutate de peste 1.000 kg. Cel mai mare exemplar raportat din Dunare avea o greutate de 882 kg.

Gura este transversala, semilunara, foarte larga (deschiderea ei ajunge pana la marginile capului). Spre deosebire de alte specii de sturioni gura deschisa este indreptat spre in fata. Buza superioara este contiuua pe cand cea inferioara are o intrerupere larga. Membranele branhiale, concrescute intre ele si neatasate de istm, formeaza un pliu liber. Are doua perechi de mustati lungi, turtite lateral, cu capetele franjurate.

La exemplarele batrane, scaturile sunt ingropate in piele. Pedunculul caudal nu este turtit lateral.

Hibrizi

În apele României, morunul da hibrizi naturali cu cega, viza, nisetrul. Hibrizii se caracterizează printr-o gură mai largă și un număr relativ mai mare de scuturi laterale. Comparativ cu speciile parentale, hibrizii au o tendință de a rămâne un timp mai îndelungat în fluviu. Hibridul artificial *H. huso x A. ruthenus* (bester) se crește în scop comercial.

Biologie

În mare, morunii stau în special în zona pelagică. În Marea Neagră, morunii pot coborî până la 180 m. Distribuția pe verticală este în funcție de prezența hranei.

S-au descris două forme biologice de morun: forma de primăvară și forma de toamnă. Migrația de primăvară începe din ianuarie (imediat după dezgheț, la 4 - 5⁰ C) și durează până în mai - iunie cu o intensitate maximă în martie - aprilie. Migrația de toamnă începe în august și înregistrează o intensitate maximă în octombrie - noiembrie. Capturile maxime în Dunăre se înregistrează în lunile mai, septembrie, octombrie și noiembrie (Staras et al., 2000).

Hrana: Hrana variază în funcție de sezon. Morunul este un pește pradator. În Dunăre, morunul se hrănește cu pește: crap (*Cyprinus carpio*), avat (*Aspius aspius*), babușca (*Rutilus rutilus*), platică (*Abramis brama*), cega (*Acipenser ruthenus*). În stomac s-au găsit și păsări de apă.

În Marea Neagră, în zona costieră se hrănește cu guvizi, hamsie, creveti, crabi. În timpul iernii consumă barbuni (*Mullus barbatus ponticus*), bacaliar (*Merlangius merlangus*), calcan (*Platichthys flesus luscus*), guvizi, crustacei, moluste (*Modiola*).

Longevitate: morunul este un pește longeviv. Adulții pot avea între 30 și 60 de ani dar exemplarele mai bătrâne pot depăși 100 de ani.

Maturitate: masculii ating maturitatea sexuala la 12 – 14 ani iar femelele la 14 – 16 ani.

Fecunditatea: depinde de marimea femelei. Fecunditatea absoluta variaza intre 500.000 and 5.00.000.000 icre, fecunditatea medie relativa este de 6000 icre / hg corp.

Perioada de reproducere. Perioada de reproducere este din martie pana in mai, cu o intensitate maxima in luna aprilie. Temperatura optima este cuprinsa intre 9 si 17
0

C. Unii autori considera ca in Dunare morunii se reproduc si in octombrie-noiembrie dar aceasta informatie necesita confirmare.

Locurile de reproducere. Dintre toti sturionii, morunul intreprinde cea mai lunga migratie in amonte. Prin urmare indiguirile si barajele au avut un impact puternic asupra reproducerii naturale la aceasta specie. Locurile de reproducere sunt situate la adancimi de 4 – 20 m in zone cu fund pietros sau chiar stancos (sunt faimoase istoricele zone de reproducere din zona defileului stancos "Portile de Fier").